



KOMISIJA ZA KONTROLU DRŽAVNE POMOĆI

Broj: 01-

Podgorica, 11. mart 2016.godine

Na osnovu člana 10 stav 1, tačka 1 i člana 19 stav 2 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list Crne Gore" br. 74/09 i 57/11) i člana 196 ZUP-a ("Službeni list Crne Gore", br. 60/03 i 32/11), Komisija za kontrolu državne pomoći, na sjednici održanoj 11. mart 2016. godine, donijela je

ZAKLJUČAK

Ne postoji ekonomski kontinuitet između privrednog društva Kombinata Aluminijuma Podgorica AD i vlasnika imovine, kompanija "Politropus Alternative" doo Tivat i "Uniprom" doo Nikšić, u skladu sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

OBRAZLOŽENJE

U skladu sa zahtjevom Evropske komisije za dobijanje mišljenja u vezi sa pitanjem postojanja eventualnog ekonomskog kontinuiteta između prethodnog i novog vlasnika Kombinata aluminijuma AD Podgorica (u daljem tekstu: „KAP“), nakon što je izvršena prodaja imovine kompanije u okviru stečajnog postupka, Komisija za kontrolu državne pomoći zatražila je 14. septembra 2015. godine (dopis br. 01-82/1) od Ministarstva ekonomije informacije o sprovedenom postupku prodaje imovine kompanije. Ministarstvo ekonomije dostavilo je 29. septembra 2015. godine (dopis br. 0801-124/43) informacije o sprovedenom stečajnom postupku i prodaji imovine KAP-a i kopije relevantne dokumentacije. Komisija je dopisom br. 01-82/2 od 15. oktobra 2015. godine, od Ministarstva ekonomije zatražila dodatna pojašnjenja pojedinih informacija navedenih u dopisu, kao i prateću dokumentaciju. Ministarstvo ekonomije je 4.11.2015. godine svojim aktom br. 0801-124/51 dostavilo dodatne informacije u vezi sa stečajnim postupkom i prodajom imovine KAP-a, dobijene od strane stečajnog upravnika KAP-a.

Komisija je dopisom br. 01-99/1 od 17. novembra 2015. godine zatražila dodatne informacije koje se odnose na ugovore o poslovno-tehničkoj saradnji sa kompanijama "Montenegro Bonus" i "Uniprom", procjeni vrijednosti imovine KAP-a i potrebnih ulaganja, kao i Socijalnog programa i kopiju relevantne dokumentacije, koje je Ministarstvo ekonomije dostavilo 26. 11. 2015. godine (akt. broj 0801-124/59).

Na osnovu dostavljenih informacija Komisija za kontrolu državne pomoći je donijela zaključak kao u dispozitivu, a u skladu sa Zakonom o kontroli državne pomoći ("Sl. list Crne Gore", br. 74/09 i 57/11 – u daljem tekstu: Zakon).

KORISNIK

KAP je privatizovan u decembru 2005. godine. Kontrolni paket akcija Kompanije kupila je Kompanija Salomon Enterprises Limited (kasnije preimenovana u CEAC), koja je osnovana radi upravljanja imovinom EN + grupe u istočnom regionu Evrope.

KAP je najveće preduzeće u Crnoj Gori i donedavno je 51% izvoza zemlje činila njegova proizvodnja.

Broj zaposlenih u KAP-u kretao se između 2.101 i 2.116 zaposlenih.

Osnovna proizvodnja u KAP-u obuhvatala je: aluminijske T- ingote i male ingote kvaliteta A99, 7%, A99, 8%, kao i aluminijske ingote kvaliteta A99,5%, 99,6 %, 99,0 %. Osim toga u firmama kćerkama se još odvija proizvodnja glinice, proizvodnja sirovih i zalivenih anoda i livnica.

Od 1989. godine obim proizvodnje bio je podvrgnut velikim promjenama, kao i obim potrošnje, oštar pad 1996. godine i kasnije neizostavno obnavljanje proizvodnje. Međutim, u toku cijelog tog perioda u regionu se zapaža deficit sirovog aluminijuma. Od svih zemalja regiona samo su Crna Gora, Slovenija i BIH imale značajan višak za izvoz.

Posljednjih mjeseci prije ulaska u proces restrukturiranja KAP je sukcesivno gasio elektrolitične ćelije, čime je kapacitet za proizvodnju aluminijuma sveden na 50% i preduzeće je već načinilo prve korake potrebne za pripremanje programa za restrukturiranje nakon dobijanja državne garancije za kredite.

POSTUPAK DODJELE DRŽAVNE POMOĆI

Rješenje Komisije 01-35/1 od 24. novembra 2009. godine na osnovu Programa finansijskog restrukturiranja Kombinata Aluminijuma Podgorica

U novembru mjesecu 2009.godine Ministarstvo ekonomije je podnijelo zvaničnu prijavu državne pomoći po osnovu Programa finansijskog restrukturiranja KAP-a.

Komisija za kontrolu državne pomoći (u daljem tekstu: Komisija), svojim rješenjem, akt br. 01-35/1 od 24.11.2009. godine, ocijenila je Program finansijskog restrukturiranja Kombinata Aluminijuma Podgorica (KAP), usklađenim sa Zakonom.

KAP je privatizovan u decembru 2005. godine. Kontrolni paket akcija Kompanije kupila je Kompanija Salomon Enterprises Limited (kasnije preimenovana u CEAC), koja je osnovana radi upravljanja imovinom EN + grupe u istočnom regionu Evrope.

U cilju realizacije programa restrukturiranja, menadžment KAP je bio postavio sljedeće ciljeve:

- 1.Optimizacija broja zaposlenih u preduzeću do nivoa proizvodnih potreba
- 2.Restrukturiranje obaveza,

3. Realizacija biznis plana nakon postizanja tačke poslovanja bez gubitaka i ulazak u zonu ostvarivanja dobiti.

Državna pomoć KAP-u kroz restrukturiranje bila je data kroz različite instrumente, i to:

Garancije države u ukupnom maksimalnom iznosu od 135 mil. eura za:

- Dobijanje kredita u iznosu od €do 71.68 miliona za finansiranje socijalnog programa (KAP i 13,5 miliona eura RBN), KAP-ovog radnog kapitala i djelimične otplate duga (CKB)
- Dobijanje kredita za zamjenu MTFF B/C obaveza u iznosu od 63.32 miliona €

Otpis obaveza u iznosu od 10 mil. eura po osnovu duga prema državi i državnim kompanijama:

- 8 miliona eura duga poreza na dobit (uključujući penale) za 2006. i 2007. godinu;
- 2 miliona eura dospjelih poreza u periodu od 31.07.2008. godine do 31.07.2009. godine.

Subvencije

- Za električnu energiju država se obavezala da će uplatiti ukupno 60 miliona eura Elektroprivredi CG, kao razliku između cijene dobijene po propisanoj formuli i cijene električne energije utvrđene od strane Regulatorne agencije za energetiku za period 2009. – 2012. god. i to po sljedećoj dinamici: 15 mil.eura u 2009. god., 20 mil.eura u 2010. god., 18 mil.eura u 2011. god. i 7 mil.eura u 2012. godini.
- 5 miliona eura u budžetu Vlade CG za podršku djelimičnog finansiranja socijalnog programa
- 75,2 mil. eura dug KAP-a prema Vladi CG po Aneksu 12. KPU;
- 6,1 mil. eura dug po osnovu poravnjanja za utrošenu električnu energiju br. 02-8819 i 02-9898;

Otpis potraživanja - Zahtjev za naplatu Fonda za razvoj Crne Gore za kredite koje je KAP dobio prije privatizacije u iznosu 4.623.396,85 eura će biti odbačen od strane Fonda za razvoj nakon potpisivanja Ugovora o poravnanju.

Preuzimanje duga KAP-a u iznosu od 1.512.301,37 miliona eura prema doo Montenegro Bonusu Cetinje, po osnovu carina i carinskih dadžbina sa kamatom u iznosu od 6%.

Odlaganje obaveza po osnovu poreza i doprinosa na zarade za 2009. godinu u iznosu od 8,8 mil. eura sa periodom izmirenja 01.01.2010. do 31.01.2012. god.

Ukupna visina državne pomoći, izračunata po metodologije EU, iznosila je 184.855.392,85 eura.

Rješenje Komisije 01-33/1 od 1. juna 2012. godine o povraćaju neusklađene državne pomoći

Nakon neizmirenja kreditnih obaveza po izdatim garancijama i aktiviranjem garancije kod Deutsche Banke u iznosu od 23.427.740,18 eura sa pripadajućim kamatama, Komisija je nakon pokrenute procedure po službenoj dužnosti, svojim rješenjem akt br. 01-33/1 od 01.juna 2012. godine, utvrdila da postoje nepravilnosti u sprovođenju Programa finansijskog restrukturiranja KAP-a, istu ocijenila kao neusklađenu sa Zakonom i naložila davaocu državne pomoći da preduzme sve pravne radnje radi povraćaja neusklađene dodijeljene državne pomoći, kao i da obustavi eventualnu dalju dodjelu državne pomoći KAP-u.

Naime, preko sredstava javnog informisanja u januaru mjesecu 2012. godine objavljena je informacija da Vlada Crne Gore razmatra mogućnost preuzimanja kreditnih obaveza KAP-a prema Deutsche Banci (DB) kako bi se izbjeglo aktiviranje garancija datih na osnovu Programa finansijskog restrukturiranja ovog preduzeća, koji je Ministarstvo ekonomije prijavilo Komisiji.

Svojim dopisom broj 05-1 od 19. januara 2012.godine Komisija se obratila Ministarstvu finansija (koje je od strane Vlade bilo zaduženo da pregovara o kreditnim aranžmanima i izdavanju garancija), tražeći informacije o detaljima i uslovima navedenog aranžmana. Komisija je ukazala na činjenicu da su garancije u Rješenju obračunate kao ekvivalent subvencije i predstavljaju postojeću pomoć, pa bi aktiviranje garancije od strane Komisije bilo tretirano kao nova pomoć jer bi došlo do izmjene postojeće pomoći definisane navedenim Planom restrukturiranja.

Dopisom 06-144/1 od 24.januara 2012. godine Ministarstvo finansija je obavijestilo Komisiju da je DB već proglasila da je KAP prekršio odredbe kreditnog aranžmana i da će aktivirati državnu garanciju, te da je sa tim u vezi Ministarstvo finansija pokrenulo pregovore o mogućnosti preuzimanja duga. Takođe, Ministarstvo finansija je obavijestilo Komisiju da bi se preuzimanje duga izvršilo na način što bi država preuzela obavezu isplate duga prema DB, po osnovu zaključenog kreditnog aranžmana o preuzimanju duga, dok bi Vlada Crne Gore i KAP zaključili ugovor kojim bi KAP bio u obavezi da servisira dug prema državi na isti način i u iznosima koje bi država isplaćivala DB. Kao sredstvo obezbjeđenja Vladi služila bi imovina KAP-a ili akcije CEAC-a u KAP-u. Ministarstvo finansija navelo je i to da će nakon utvrđivanja svih elemenata ugovora o preuzimanju i načina na koji će se realizovati, blagovremeno obavijestiti Komisiju.

Nakon što Ministarstvo finansija nije uspjelo da se dogovori o preuzimanju duga sa menadžmentom KAP-a, državna garancija izdata u korist KAP-a prema DB u iznosu od 22 miliona eura, dospjela je na naplatu.

S tim u vezi, Komisija je reagovala i svojim pismom 01-144/1 od 6. aprila 2012. godine zatražila od Ministarstva finansija relevantne informacije u vezi sa navedenim.

Ministarstvo finansija je 17. aprila 2012. godine uputilo odgovor Komisiji, obavještavajući je da je DB uputila dopis ovom ministarstvu 23. marta 2012. godine o aktiviranju garancije i zatražila njenu automatsku isplatu. Visina aktivirane garancije, sa pripadajućim troškovima, iznosila je 23.414.180,85 eura. Ministarstvo finansija je navedeni iznos platilo 5. aprila 2012. godine. Istovremeno, plaćen je i iznos zatezne kamate za dodatna

tri dana otplatnog roka u visini od 13.559,33 eura, tako da je ukupan trošak isplaćene garancije iznosio 23.427.740,18 eura.

Dana 19. aprila 2012. godine, dopisom broj 01-23/1, Komisija se obratila i davaocu, pozivajući se na navedenu situaciju i Rješenje Komisije kojim je pomoć za restrukturiranje KAP-a ocijenjena kao usklađena sa Zakonom, upućujući ga da shodno važećim crnogorskim propisima i standardima Evropske unije ima u vidu da se ovdje radi o novoj državnoj pomoći koja se može, u izuzetnim okolnostima i uz obrazloženje davaoca o istim, dodijeliti samo uz imjene plana restrukturiranja. Takođe, Komisija je zatražila od davaoca da joj dostavi sve relevantne informacije o ovom slučaju, odnosno da je obavijesti o namjerama Vlade da KAP-u dodijeli nove pomoći.

U skladu sa donijetim rješenjem o povraćaju dijela neusklađene pomoći, davalac je obavijestio KAP da je, u skladu sa Zakonom, dužan da postupi po istom, te da u vezi sa tim i predloži dinamiku povraćaja.

Nakon neuspjele naplate navedenog potraživanja, kao i kontinuiranog neispunjavanja Programa finansijskog restrukturiranja, Ministarstvo finansija je svojim predlogom za pokretanje stečajnog postupka nad dužnikom KAP pokrenulo stečajni postupak.

STEČAJNI POSTUPAK

Ministarstvo finansija Crne Gore dostavilo je 14. juna 2013. godine Privrednom sudu u Podgorici prijedlog za pokretanje stečajnog postupka nad dužnikom Kombinat aluminijuma Podgorica A.D. iz Podgorice, radi neizmirenih a dospjelih potraživanja u iznosu od 24.427.740,18 eura.

Odlučujući po pomenutom prijedlogu povjerioca Države Crne Gore – Ministarstva finansija, Privredni sud u Podgorici je 14. juna 2013. godine donio Rješenje br. 199/13 kojim je pokrenut prethodni postupak za utvrđivanje razloga za pokretanje stečajnog postupka nad dužnikom KAP-om, zakazano ročište za raspravljanje o postojanju stečajnog razloga i određene mjere obezbjeđenja radi spriječavanja promjene imovinskog položaja stečajnog dužnika: imenovan je privremeni stečajni upravnik Veselin Perišić, zabranjene su dužniku isplate sa poslovnih računa stečajnog dužnika bez saglasnosti privremenog stečajnog upravnika, zabranjeno je raspolaganje imovinom KAP-a bez saglasnosti privremenog stečajnog upravnika, zabranjeno je sprovođenje izvršenja prema stečajnom dužniku, uključujući i zabranu ili privremeno odlaganje koje se odnosi na ostvarivanje prava razlučnih povjerilaca.

Privremeni stečajni upravnik uputio je 5. jula 2013. godine dopis u predmetu St.br.199/13 Privrednom sudu u Podgorici radi pokretanja stečajnog postupka nad KAP-om, sa kopijom dopisa Izvršnog direktora KAP-a br.91-1877 od 4.07.2013. godine upućenom privremenom stečajnom upravniku.

U pomenutom dopisu privremenog stečajnog upravnika navedeno je da se dužnik KAP nalazi u stanju skoro potpune insolventnosti, što podrazumijeva nedostatak novčanih sredstava iz kojih bi se finansirala nabavka potrebnih sirovina, materijala i energije i drugih potrebnih elemenata za normalno odvijanje procesa proizvodnje, i da je prisutan veliki rizik prekida procesa proizvodnje na koji privremeni stečajni upravnik ne može uticati. Navedeno je da privremeni stečajni upravnik nije mogao dozvoliti isporuku gotovih proizvoda

kompaniji Glencore iz razloga što je ta kompanija na osnovu ranije zaključenih ugovora plaćanje robe vršila isključivo preko VT banke, koja nije izvršila uplatu za dvije prethodne isporuke robe realizovane prije donošenja rješenja suda, a od te banke i pored pisanog zahtjeva nijesu dobijene garancije da će prenijeti na račune KAP-a sredstva koja bi bila upotrijebljena za nabavku sirovina i materijala potrebnih za proces proizvodnje. Dakle, zbog nedostatka garancije i rizika da bi VT banka mogla zarobiti novčana sredstva koja bi Glencore uplatio za slučaj da mu se isporuči roba, privremeni stečajni upravnik nije mogao dozvoliti da KAP nastavi isporuku robe toj kompaniji. U dopisu se dalje navodi da KAP nije u mogućnosti da zalihe gotovih proizvoda proda drugom kupcu jer je ranije zaključenim Ugovorom kompaniji Glencore dato ekskluzivno pravo da bude jedini kupac gotovih proizvoda KAP-a.

Privremeni stečajni upravnik je pomenutim dopisom obavijestio Privredni sud da je 04.jula 2013. dopisom br.91-1877 od strane Izvršnog direktora KAP-a upoznat da je zbog naprijed izložene situacije, prisutan ogroman rizik zaustavljanja proizvodnje, što bi za slučaj neplanskog zaustavljanja procesa proizvodnje prouzrokovalo havarijska oštećenja velikih razmjera i ekološke i druge posljedice opasne po život i zdravlje ljudi i zagađenje životne sredine, i u konačnom prouzrokovalo veliku materijalnu štetu, zbog čega bi došlo do promjene imovinskog položaja dužnika koju Privremeni stečajni upravnik ne bi na bilo koji način mogao spriječiti. Dalje je navedeno da KAP u tom trenutku nije bio finansijski sposoban da uredno izmiruje svoje obaveze, pa ni elementarne obaveze koje se odnose na nabavku prijeko potrebnih sirovina, materijala i energenata za održavanje procesa proizvodnje, što je razlog koji ide u prilog osnovanosti prijedloga za pokretanje stečajnog postupka. Privremeni stečajni upravnik je u dopisu konstatovao da bi pri takvim okolnostima, sasvim izvjesno do dana 16.jula 2013. godine, kada je zakazano ročište za raspravljanje o postojanju stečajnog razloga, došlo do zaustavljanja procesa proizvodnje sa svim navedenim negativnim posljedicama.

Privredni sud u Podgorici je postupajući po predlogu povjerioca Država Crna Gora – Ministarstvo finansija, podnijetom sudu dana 14.juna 2013. godine, nakon održanog ročišta dana 08. jula 2013. godine, u prisustvu punomoćnika stranaka, donio Rješenje o otvaranju stečajnog postupka nad dužnikom Kombinat aluminijuma Podgorica AD Podgorica (predmet St. br. 199/13). Za stečajnog upravnika imenovan je Veselin Perišić. Rješenjem o otvaranju stečajnog postupka pozvani su povjerioci da u roku od 30 dana, od dana objave Oglasa o otvaranju stečajnog postupka, prijave svoja obezbijedena i neobezbijedena potraživanja i pozvani su dužnici da ispune svoje obaveze prema stečajnoj masi.

Tokom stečajnog postupka, stečajni upravnik kao zastupnik stečajnog dužnika, koji po Zakonu o stečaju ima prava i obaveze organa stečajnog dužnika kao pravnog lica, blagovremeno je preduzeo sve neophodne radnje u skladu sa zakonom, i to:

- zatvorio postojeće račune i otvorio poseban stečajni račun,
- popisao cjelokupnu imovinu, kao i obaveze i potraživanja stečajnog dužnika,
- obezbijedio adekvatnu fizičku zaštitu imovine stečajnog dužnika,
- sačinio početni stečajni bilans sa izvještajem o ekonomsko-finansijskom položaju stečajnog dužnika i procjenom mogućnosti reorganizacije,
- utvrdio osnovanost, obim i ispladni red potraživanja stečajnih povjerilaca i sačinio listu priznatih i osporenih potraživanja,

- preuzeo i nastavio sudske sporove u kojima je stečajni dužnik stranka u postupku,
- obezbijedio nastavak proizvodnje stečajnog dužnika do okončanja postupka prodaje imovine stečajnog dužnika.

Na dan otvaranja stečajnog postupka na računima stečajnog dužnika nije bilo novčanih sredstava, zbog čega se proizvodnja u KAP-u nije mogla zaustaviti planski, jer je za gašenje elektrolitičkih ćelija potrebno najmanje 12 do 15 dana, a havarijsko gašenje proizvodnje prouzrokovalo bi materijalnu štetu veću od 15 miliona eura. Neplanskim gašenjem ćelija dogodile bi se i ozbiljne ekološke posljedice, koje bi nastale usljed eksplozija i isparavanja smolnih para i ostalih štetnih gasova opasnih po zdravlje i život ljudi i životnusredinu. Osim toga, havarijsko zaustavljanje proizvodnje dovelo bi do drastičnog smanjenja vrijednosti imovine stečajnog dužnika.

Imajući u vidu gore navedeno, kao i činjenicu da je stečaj nad KAP-om otvoren 8. jula 2013. godine, Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 11. jula 2013. godine razmotrila informaciju o stanju u KAP-u nakon otvaranja stečajnog postupka i dala saglasnost na zaključenje Ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji sa "Montenegro Bonus" doo Cetinje, na čije zaključenje je dao saglasnost i stečajni sudija.

Pored spriječavanja havarijskog gašenja proizvodnje, cilj zaključenja Ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji bio je i da se sačuvaju proizvodna postrojenja i oprema kako bi se spriječilo njihovo propadanje, da se obezbijedi bolja fizička zaštita imovine i bolja tržišna pozicija KAP-a radi lakšeg i povoljnijeg unovčenja njegove imovine, povoljnijeg namirenja stečajnih povjerilaca i ostvarenja ekonomskih i socijalnih ciljeva.

Ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji sa "Montenegro Bonus" d.o.o. Cetinje prestao je da važi 18. jula 2014. godine, kada je "Montenegro Bonus" dopisom broj 01-1334 obavijestio stečajnog upravnika da od ponoći 18. jula 2014. godine "Montenegro Bonus" nije u mogućnosti da nastavi organizaciju proizvodnje u KAP-u, i da prestaje Ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji, čijim okončanjem prestaju da važe i svi drugi ugovori sa Elektroprivredom Crne Gore (EPCG), Crnogorskim elektroprenosnim sistemom (CGES), Crnogorskim operaterom tržišta električne energije (COTEE) i dobavljačima, a samim tim i mogućnost napajanja KAP-a električnom energijom, kao i mogućnost nabavke sirovina za nastavak proizvodnje. Prekid električne energije KAP-u kao specifičnom industrijskom kompleksu i veoma složenom tehničko-tehnološkom sistemu koji podrazumijeva obaveznu izradu „Plana izlaska iz pogona“, odnosno planskog gašenja proizvodnih cjelina, izazvao bi havarije i nesagledivu štetu. Šteta (ekološka) se procjenjuje na iznos od preko 15 miliona eura, a nastala bi zbog havarija koje bi se manifestovale nekontrolisanim eksplozijama i isparavanjem opasnih smolnih para, što bi ozbiljno ugrozilo imovinu, bezbjednost radnika, i životnu sredinu. Prestanak isporuke električne enrgije uslovio bi prestanak funkcije transformatora čija bi piralenska ulja postala opasan otpad, kao i hemikalije i sirovine koje bi ostale u postrojenjima u slučaju neplanskog zaustavljanja tehnoloških cjelina. Posebno drastične posljedice bi izazvalo neplansko gašenje elektrolitičkih ćelija koje se sastoje od grafitne oplata (katode) i ugljenih elektroda (anoda) koje bi predstavljale opasan otpad u velikim količinama.

Ovakve okolnosti nalagale su hitno postupanje stečajnog upravnika, zbog čega je 18. jula 2014. godine zaključen Ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji sa "Uniprom" d.o.o. Nikšić, koji je imao interes da zaključenjem ugovora sačuva imovinu kao njen potencijalni kupac.

Ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji sa "Uniprom" d.o.o. Nikšić zaključen je u skladu sa ovlaštenjima stečajnog upravnika propisanim Zakonom o stečaju, i uz saglasnost stečajnog sudije. Uniprom je kao kupac imovine KAP-a u stečaju imao interes da zaključi Ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji, kako bi sačuva imovinu koju je kupio.

"Uniprom" je ugovorom preuzeo organizaciju proizvodnje u KAP-u pod svojim imenom, uz obavezu da finansira proces proizvodnje i sve obaveze koje nastanu iz tog procesa (nabavka sirovina, električne enrgije, plaćanje PDV-a, zarada, poreza i doprinosa na zarade i dr.), da snosi eventualne gubitke iz proizvodnje, da očuva vrijednost preuzete imovine kao na dan preuzimanja organizacije proizvodnje, da nadoknadi njeno eventualno umanjenje po bilo kom osnovu, i da u tu svrhu osigura imovinu od rizika štete kod nadležne osiguravajuće kuće i da preduzme sve neophodne mjere radi spriječavanja bilo kakvog havarijskog oštećenja, ili neplanskog zaustavljanja proizvodnje, kao i da otkloni sve eventualne štetne posljedice na imovini koju je preuzeo, uključujući i nadoknadu eventualne štete.

Od 8. jula 2013. godine kada je uveden stečaj, do 31. avgusta 2015. godine u KAP-u je proizvedeno preko 95,6 hiljada tona livenog aluminijuma.

Na dan otvaranja stečajnog postupka u KAP-u zateklo se na radu 1.143 lica. U toku stečajnog postupka radni odnos je prestao za 706 lica, koja su ostvarila jedno od prava po osnovu Socijalnog programa – pravo na isplatu otpremnine ili pravo na penziju u skladu sa zakonom.

Prije otvaranja stečaja nad KAP-om nije postojao dogovor o prestanku radnog odnosa za 706 lica po osnovu Socijalnog programa, jer je zaposlenima na dan otvaranja stečajnog postupka prestao da važi ranije zaključeni ugovor o radu, po sili zakona. Nakon otvaranja stečaja zbog potrebe sprovođenja stečajnog postupka (popis cjelokupne imovine, administrativno-stručni poslovi, vođenje sudskih sporova i dr.) i nastavka proizvodnje, stečajni upravnik je, uz saglasnost stečajnog sudije, privremeno radno angažovao lica koja su se zatekla na radu na dan uvođenja stečaja. U toku stečajnog postupka na zahtjev Sindikalnih organizacija KAP-a, Vlada Crne Gore i Sindikalne organizacije su definisali Socijalni program po kojem su se radno angažovana lica dobrovoljno prijavljivala za isplatu otpremnine ili za ostvarivanje prava na penziju.

Socijalni program rješavanja viška zaposlenih u KAP-u, Preradi i Kovačnici, usvojila je Vlada Crne Gore (Zaključak Vlade Crne Gore 08-87/8 od 24. jula 2014. godine). Cilj ovog Programa je ublažavanje socio-ekonomskih posljedica kod lica koja će u toku optimizacije broja zaposlenih KAP-a, Prerade i Kovačnice ostati bez posla. Odnosi se na radnike koji su se zatekli u ovim privrednim društvima na dan otvaranja stečaja i koji ne zasnuju radni odnos kod novih vlasnika KAP-a, Prerade i Kovačnice, a koji po bilo kom osnovu, nisu stekli uslov za penziju.

Nakon prestanka radnog angažovanja lica koja su ostvarila pravo na penziju i lica koja su primila otpremnine po osnovu Socijalnog programa, u KAP-u je ostalo 531 radno angažovano lice na određeno vrijeme do primopredaje imovine kupcu. Njihove zarade je

obezbjeđivao "Uniprom" koji je organizovao proizvodnju po osnovu Ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji. U toku trajanja Ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji sa "Montenegro-Bonus" d.o.o. Cetinje, zarade radno angažovanim licima je obezbjeđivao "Montenegro-Bonus".

Broj zaposlenih u narednom periodu zavisice od proizvodnog programa, kao i obima i dinamike realizacije planiranih investicionih aktivnosti. Buduce zapošljavanje lica neće zavisiti od države, već isključivo od firmi "Polutropus Alternative" d.o.o. Tivat i firme "Uniprom" d.o.o. Nikšić i njihovih proizvodnih programa.

Prvi javni oglas za prodaju imovine

Kako u zakonom propisanom roku od 90 dana nije dostavljen nijedan plan reorganizacije stečajnog dužnika, nad KAP-om je u skladu sa Zakonom o stečaju proglašen bankrot. Po donošenju rješenja o bankrotstvu, stečajni upravnik je u skladu sa ovlaštenjima pristupio prodaji imovine stečajnog dužnika.

Shodno navedenom, a na osnovu Zakona o stečaju ("Sl. list Crne Gore", br. 1/11) stečajni upravnik je obavijestio stečajnog sudiju, odbor povjerilaca, dužnika, sve povjerioce i sva lica koja imaju zalogu, pravo vlasništva ili interes u vezi sa imovinom KAP-a o namjeri prodaje te imovine, i objavio Oglas za prikupljanje ponuda za kupovinu imovine Kombinata Aluminijskog Podgorica AD u stečaju (u daljem tekstu: prvi oglas) 7. decembra 2013. Procijenjena vrijednost ukupne imovine stečajnog dužnika, odnosno početna prodajna cijena iznosila je cca 52,5 miliona eura.¹ Procjenu vrijednosti imovine KAP-a u stečaju, koja je sadržana u javnom oglasu, izvršio je Institut računovođa i revizora Crne Gore. Javni oglas je objavljen u dva visokotiražna dnevna štampana medija – "Vijesti" i "Pobjeda" i na web stranici KAP-a.

Javnim oglasom je kao jedini uslov za izbor najboljeg ponuđača bio predviđen iznos kupoprodajne cijene. Prodaja imovine, u skladu sa oglasom, vršila bi se javnim prikupljanjem pisanih ponuda, u viđenom stanju, bez garancija kupcu i bez prava kupca na naknadni prigovor i reklamaciju, niti bi stečajni upravnik odgovarao za nedostatke na imovini koje kupac utvrdi nakon završene kupoprodaje.

Pravo podnošenja pisanih ponuda imala su domaća i strana pravna i fizička lica koja, po pozitivnim propisima Crne Gore, imaju pravo kupovine predmetnih nepokretnosti. Za slučaj da više lica dostavi ponudu sa istim iznosom najviše kupoprodajne cijene, stečajni upravnik je, shodno oglasu, mogao dati prednost onom ponuđaču koji je renomirani proizvođač iz djelatnosti rudarsko-metalurškog sektora bez negativne reputacije u poslovima privatizacije privrednih subjekata u ovom sektoru, sa najpovoljnijim kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim planom razvoja fabrike, većim prihodom od KAP-a, i izjavom o spremnosti za preuzimanje radnika KAP-a.

Na oglas su prispjele četiri ponude, dostavljene od strane kompanija:

- "Uniprom" doo Nikšić,
- "Polutropus Alternative" doo Tivat,
- "Getsales" Ltd London, i

¹Podatak o procjeni imovine - 52.469.000,00 eura

- "Alemani Trade" doo Beograd.

Stečajni upravnik je donio odluku da se prihvati samo ponuda kompanije "Politropus Alternative" doo Tivat kojom je 8. jula 2014. godine zaključen Ugovor o kupoprodaji dijela imovine KAP-a, i to:

- bazena crvenog mulja,
- objekta bivšeg Instituta za istraživanje i razvoj aluminijuma, i
- zemljišta u Spužu.

Stečajni upravnik je, u skladu sa svojim ovlaštenjima, a prihvatio samo ponudu firme "Politropus Alternative" d.o.o. Tivat, koja se odnosila na kupovinu Bazena crvenog mulja, Objekta bivšeg Instituta za istraživanje i razvoj aluminijuma koji se nalazi u krugu drugog pravnog lica d.o.o. "Prerada" i zemljišta sa ruiniranim objektom koje se nalazi u Spužu. Ponuda firme "Politropus Alternative" d.o.o. Tivat prihvaćena je od strane stečajnog upravnika zbog toga što prodajom ove imovine nije na bilo koji način ugrožen ostali dio imovine KAP-a koji čini tehnološku i funkcionalnu cjelinu, i što Bazen crvenog mulja nije bio za dalju upotrebu zbog njegove zapunjenosti, obzirom da je sadržaj crvenog mulja bio iznad dozvoljenog nivoa. Zbog prepunjenosti Bazena 8. juna 2001. godine došlo je do nekontrolisanog preliivanja crvenog mulja i otpadnih voda iz Bazena i zagađivanja životne sredine velikog obima, a 24. januara 2014. godine bazen je bio na kritičnoj tački preliivanja. Zbog povećanog sadržaja bazne komponente (Ph) crveni mulj se svrstava u opasan otpad, a zbog nepoštovanja propisanog tehnološkog postupka, crveni mulj se odlagao u obliku suspenzije (mokri postupak) što ga čini opasnim otpadom u velikim količinama.

Bazen je hidrotehnički objekat čija visina brane iznosi 40,5 metara i sagrađen je od šljunkovitog materijala, bez dokumentacije o kvalitetu i fizičko-mehaničkim karakteristikama materijala ugrađenog u tijelo brane. Takođe, bazen nema urađena pouzdana geodetska mjerenja, niti proračun i ocjenu stabilnosti za gravitaciona opterećenja i seizmička dejstva, iz kojeg razloga nikada nije izvršen tehnički prijem bazena, i zbog čega su rješenjem Ekološke inspekcije naložene mjere koje imaju za cilj da obezbijede trajnost i sigurnost brane, a koje nijesu nikada realizovane iz razloga nedostatka finansijskih sredstava.

Dio Bazena crvenog mulja – Bazen "B" nema urađenu izolaciju ni na dnu ni na kosinama pa je vodopropustan, što uzrokuje konstantno prodiranje štetnih sastojaka iz bazena u zemljište i podzemne vode koje prirodno od rijeke Morače teku prema bazenu, kao i prodiranje štetnih materija kroz trup brane bazena zbog njegovog curenja.

Pritisak ogromne količine crvenog mulja od 7,5 miliona tona, zbog curenja trupa brane koje je vidljivo, predstavlja opasnost koja može dovesti do njegovog razaranja. Štetne materije prodiru i iz drugog dijela Bazena-Bazena "A", zbog oštećenja na zaštitnoj izolaciji kao posljedici njegove dugogodišnje upotrebe. Visok stepen izloženosti rizika procurenja trupa brane Bazena potvrdio se i dana 30. oktobra 2014. godine kada je došlo do probijanja trupa brane bazena. Za sanaciju Bazena crvenog mulja koji je označen kao "crna ekološka tačka" potrebna su ogromna finansijska sredstva koja prema stručnim procjenama iznose od 25 do 100 miliona eura.

Procjena da je za sanaciju Bazena crvenog mulja potrebno najmanje 25 miliona eura zasnovana je na Izvještaju o završenoj analizi rizika deponije crvenog mulja Kombinata aluminijuma Podgorica A.D. u stečaju, sačinjenom od strane nezavisnog stručnog

procjenitelja. Da je za sanaciju Bazena crvenog mulja potrebno preko 100 miliona eura, stečajni upravnik je saznao prilikom razgovora sa ovlaštenim predstavnikom firme GetSales Ltd. iz Londona, koja je učestvovala u postupku javnog nadmetanja po prvom oglasu objavljenom 7.12.2013. godine, koja je za kupovinu imovine KAP-a u stečaju ponudila 5.100,00 eura. Ovlašćeni predstavnik firme Get Sales Ltd. iz Londona u razgovoru je upoznao stečajnog upravnika da je firma Get Sales Ltd. ponudila nisku kupoprodajnu cijenu od 5.100,00 eura za kupovinu KAP-a zbog toga što njihove stručne analize i procjene ukazuju da su za sanaciju Bazena crvenog mulja potrebna novčana sredstva u iznosu od preko 100 miliona eura.

Kako bi se otklonila potencijalna opasnost od ekoloških posljedica opasnih po zdravlje ljudi i životnu sredinu, a obzirom da sredstva sanacije u postupku stečaja nije bilo moguće obezbijediti, zbog čega bi objavljivanje novog oglasa i odugovlačenje prodaje ovakve imovine bilo izuzetno rizično za stečajnog dužnika i njegove povjerioce, u konačnom je opredijelilo stečajnog upravnika da prihvati ponudu Kompanije „Polutropus Alternative“ doo Tivat, i sa istom zaključi Ugovor o prodaji.

Imovina je prodana za cijenu od 450.000,00 eura, uz predviđena investiciona ulaganja. Kupac je izmirio obavezu iz kupoprodajnog ugovora, koja se odnosila na uplatu cijene imovine, nakon čega je izvršena primopredaja imovine, koja je predata bez tereta i ograničenja. Kupac "Politropus Alternative" doo Tivat nije preuzeo niti jednog zaposlenog radnika KAP-a, niti je naslijedio bilo kakva prava i obaveze KAP-a.

U informacijama dostavljenim od Ministarstva ekonomije/stečajnog upravnika, navodi se da je kompanija "Politropus Alternative" d.o.o. crnogorska kompanija, sa međunarodnim kapitalom. Njen osnivač i vlasnik je Roman Sidorovič Denkovič, porijeklom Ukrajinac, državljanin Kipra, koji ima bogato iskustvo u djelatnostima iz oblasti industrije, rudarstva, metalurgije, proizvodnje, i upravljanja kompanijama. Vlasnik je i drugih kompanija van Crne Gore. U Ukrajini je 2007. godine osnovao Naučno-proizvodnu firmu "Kompozitna rješenja" koja realizuje proizvodnju djelova od valjanog metala i djelova od kompozitnih materijala. Njegove kompanije su počinjale kao greenfield projekti, i sve su se kroz poslovanje transformisale u velika, profitabilna i stabilna preduzeća koja uspješno posluju. Osnovni princip njegovog rada je organizacija i razvoj djelatnosti na osnovu savremenih znanja, i uključivanje visokokvalifikovanog kadra uz korišćenje naprednih i maksimalno efektivnih tehnologija. Kompanija je inovativna i bavi se samostalnim razvojem, angažujući stručnjake uskog profila i naučnike iz relevantnih oblasti. Kompanija "Sandipul Ltd", čiji je vlasnik Roman Denkovič, bavi se međunarodnom trgovinom, čiji je trgovinski promet 2008. godine dostigao 150 miliona dolara na godišnjem nivou. Druga njegova kompanija "Salbej Enterprajz Ltd" se bavi svim vidovima transporta robe (pomorskim, željezničkim, pretovarom u lukama i željezničkim stanicama), čiji godišnji obim transporta robe prelazi 3 miliona tona. U oblasti brodarstva i remonta brodova njegov menadžment je vezan za "Blotraco Shipping" (Kipar), zatim morsku specijalizovanu luku "Nika-Tera" u gradu Nikolajevu, i kompaniju "Sitrefik" u Ukrajini. Njegova kompanija je u Crnoj Gori do sada investirala preko osam miliona eura. Kompanija "Politropus Alternative" d.o.o. Tivat trenutno zapošljava 10 lica, ne računajući zaposlene u njegovim kompanijama van Crne Gore. "Politropus Alternative" d.o.o, kroz razne projekte posluje u oblastima tehnologije, naučne proizvodnje, brodogradnje, međunarodne trgovine. U sklopu projekata uspješno je

sarađivao sa 40 međunarodnih kompanija. Ima namjeru da finansira i sprovede Projekat izgradnje i rada fabrike najsavremenijih građevinskih materijala, na bazi industrijskog otpada, čija ukupna vrijednost iznosi najmanje 50 miliona eura. Prema saznanjima Ministarstva ekonomije, ovo privredno društvo nije, ni na koji način, povezano sa prethodnim vlasnicima KAP-a.

Osim navedenih informacija, kako je navedeno u dopisu stečajnog upravnika, stečajni upravnik nema uvid u druge informacije o djelatnosti ovog privrednog društva, jer je istom prodat dio imovine KAP-a u stečaju, a ne KAP u stečaju kao pravno lice. Privredno društvo "Politropus Alternative" d.o.o. Tivat, po saznanju stečajnog upravnika nije na bilo koji način povezano sa prethodnim vlasnicima KAP-a.

Stečajni upravnik je nakon sprovedenog prvog oglasa, donio odluku da se za prodaju preostale imovine KAP-a raspiše drugi oglas o prodaji.

Drugi Javi oglas za prodaju imovine

Stečajni upravnik je 18. januara 2014. godine objavio drugi Javni oglas za prodaju preostale imovine KAP-a, odnosno imovine koja nije prodana u okviru prvog oglasa. Početna prodajna cijena preostale imovine po ovom oglasu iznosila je 28 miliona eura.

I u drugom oglasu jedini uslov za izbor najboljeg ponuđača bio je iznos kupoprodajne cijene. Pravo podnošenja pisanih ponuda imala su domaća i strana pravna i fizička lica koja, po pozitivnim propisima Crne Gore, imaju pravo kupovine predmetnih nepokretnosti. Za slučaj da više lica dostavi ponudu sa istim iznosom najviše kupoprodajne cijene, stečajni upravnik je, shodno oglasu, mogao dati prednost onom ponuđaču koji je renomirani proizvođač iz djelatnosti rudarsko-metalurškog sektora bez negativne reputacije u poslovima privatizacije privrednih subjekata u ovom sektoru, sa najpovoljnijim kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim planom razvoja fabrike, većim prihodom od KAP-a i izjavom o spremnosti za preuzimanje radnika KAP-a.

Na drugi Javni oglas prispjela je samo jedna ponuda, koju je dostavila kompanija "Uniprom" doo Nikšić.

Stečajni upravnik je donio odluku o prihvatanju ponude kompanije "Uniprom" doo Nikšić, na osnovu čega je cjelokupna preostala imovina stečajnog dužnika prodana pomenutoj kompaniji. Imovina je prodana za cijenu od 28.000.000,00 eura a planirana investiciona ulaganja su u iznosu od 76.000.000,00 eura. Sa kompanijom "Uniprom" doo Nikšić 10. juna 2014. godine zaključen je Ugovor o prodaji, nakon čega je kupac uplatio kaparu u iznosu od 4.000.000,00 eura.

Nakon potpisivanja kupoprodajnog Ugovora, Centralnoevropska aluminijumska kompanija (CEAC), bivši vlasnik KAP-a, pokrenula je sudske postupke u Nikoziji i Privrednom sudu u Podgorici, kojima je željela da ospori validnost Ugovora. Zbog okolnosti nastalih nakon zaključenja Ugovora o prodaji, odnosno Naredbe Okružnog suda u Nikoziji o zabrani prodaje imovine KAP-a u stečaju, pokrenutih postupaka po prigovorima i tužbama sa predlogom određivanja privremene mjere zabrane prodaje imovine KAP-a u stečaju pred Privrednim sudom Crne Gore, problem prilaza KAP-ovoj imovini u Luci Bar zbog ograđivanja koncesionog područja KTGT iz Bara i dr, dana 11.septembra 2014. godine zaključen je Aneks 1 Ugovora između stečajnog upravnika i kompanije "Uniprom" kojim je

odobreno produženje roka kompaniji „Uniprom“ doo Nikšić za uplatu preostalih 24 miliona eura do okončanja sudskih sporova, odnosno u roku od 90, a najkasnije u roku 180 dana od dana zaključenja Aneksa ugovora o prodaji, u kojem roku se očekivalo da će se okončati sporovi koji se vode pred Privrednim sudom u Podgorici oko poništenja Ugovora o prodaji, i spor koji se vodi pred Okružnim sudom u Nikoziji.

S obzirom na činjenicu da nijedan od sudskih postupaka, kako se pretpostavljalo, nije završen u roku od 6 mjeseci, 11.marta 2015. godine je zaključen Aneks II Ugovora o kupoprodaji, nakon čega je "Uniprom" doo Nikšić uplatio još 10.020.000,00 eura. Prema Aneksu II, krajnji rok za uplatu preostalog iznosa kupoprodajne cijene od 13.980.000,00 eura bio je 10.septembar 2015. godine, koji rok je "Uniprom" kao kupac ispoštovao i dana 7. avgusta 2015. godine uplatio iznos od 13.980.000,00 eura na escrow račun KAP-a u stečaju, čime je uz ranije uplaćena sredstva u cjelosti isplatio kupoprodajnu cijenu.

Po Ugovoru o prodaji i Aneksima I i II ugovora o prodaji "Uniprom" je uplatio kupoprodajnu cijenu od 28.000.000,00 eura prema sljedećoj dinamici:

- 4.000.000,00 eura je uplaćeno 10.09.2014. godine
- 10.020.000,00 eura je uplaćeno 20.03.2015. godine,
- 13.980.000,00 eura je uplaćeno 7.08.2015. godine.

Nakon isplate kupoprodajne cijene, započete su aktivnosti oko primopredaje imovine između prodavca i kupca, i taj postupak je u toku. Nakon primopredaje imovine, Uniprom će kao kupac nastaviti djelatnost sa kupljenom imovinom KAP-a u stečaju, i to u okviru i pod nazivom svoje firme.

Kako je navedeno u informaciji dobijenoj od Ministarstva ekonomije/stečajnog upravnika, kompanija "Uniprom" d.o.o. Nikšić je renomirani proizvođač u oblasti rudarsko-metalurškog sektora, bez negativne reputacije u svom poslovanju. Ima višegodišnje iskustvo u ovom sektoru i posjeduje sopstveni pogon za preradu sekundarnih obojenih metala u Nikšiću, u čijem je sastavu od 1992. godine Livnica aluminijuma i aluminijskih legura. Poslovanje ovog sektora je izloženo berzanskom poslovanju (LME), gdje kompanija ima visok renome, koji se potvrđuje na tržištu zemalja Evropske unije i regiona, i visoko je pozicionirani crnogorski izvoznik. Kompanija "Uniprom" je 2006. godine uspješno privatizovala rudnik olova i cinka "Šuplja stijena" – u stečaju, u kojem je proizvodnja bila prekinuta od 2000. godine zbog izraubovanog površinskog kopa i neupotrebljivosti opreme. Značajnim investicionim ulaganjima kompanija "Uniprom" je ovaj rudnik opremila najsavremenijom opremom i tehnologijom, i organizovala kontinuirani proces proizvodnje od 2010. godine, otkada je ovaj rudnik prepoznatljiv privredni subjekt na evropskom prostoru i značajan crnogorski izvoznik.

Zatvaranje stečaja

Iz novčanih sredstava koja su ostvarena prodajom imovine KAP-a u stečaju formiraće se stečajna masa stečajnog dužnika, iz koje će se prioritetno namiriti troškovi stečajnog postupka i obaveze stečajne mase, a nakon toga namirivaće se potraživanja stečajnih povjerilaca u skladu sa procedurom propisanom Zakonom o stečaju, i u skladu sa isplatnim redovima utvrđenim članom 55 Zakona o stečaju.

OCJENA

Na osnovu svega navedenog, Komisija za kontrolu državne pomoći zaključuje sljedeće:

- Kompanija Kombinat Aluminijskog Podgorica (KAP) nije prodana kao cjelina i pravno lice, već je prodana imovina kompanije u stečaju;
- Prodaja imovine KAP-a izvršena je u otvorenom, transparentnom i nediskriminatornom postupku. Imovina je prodana najbolje rangiranim ponuđačima, a javni oglasi su kao jedini uslov za izbor najboljeg ponuđača predviđali iznos kupoprodajne cijene. Dakle, imovina je kupljena po tržišnim uslovima i novi vlasnici nijesu sukcesori prethodnog vlasnika, tj. bi na koji način nisu povezani sa prethodnim vlasnicima KAP-a.
- Danom otvaranja stečajnog postupka, u skladu sa Zakonom o stečaju, zaposlenima u KAP-u je prestao radni odnos po sili zakona. Kupac dijela imovine, Politropus iz Tivta nije preuzeo niti jednog radnika KAP-a. Uniprom je u toku održavanja proizvodnje, u skladu sa Ugovorom o poslovno-tehničkoj saradnji, na određeno vrijeme do primopredaje imovine angažovao 531 radnika. Buduće zapošljavanje lica neće zavisiti od države, već isključivo od kompanije "Uniprom" d.o.o. Nikšić i njenih proizvodnih programa.
- Kupci imovine KAP-a nijesu naslijedili prava ili obaveze, teret ili ograničenja, odnosno ugovore starog privrednog društva KAP-a.
- Ime Kombinat Aluminijskog Podgorica (KAP) nije ostalo jer će KAP u budućnosti poslovati pod drugim imenom.

Imajući u vidu navedeno, Komisija za kontrolu državne pomoći je ocijenila da ne postoji ekonomski kontinuitet između starog privrednog društva, KAP-a i novih vlasnika imovine, kompanija "Politropus Alternative" doo Tivat i "Uniprom" doo Nikšić.

PRAVNA POUKA: Ovaj Zaključak je konačan u upravnom postupku i protiv njega nijedozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u roku od 30 dana od dana prijema zaključka.

PREDSJEDNIK KOMISIJE,
Mitar Bajčeta